ことに

ו:ו. כ) כש"ל מ"ו. ו) ע"ו

יט: ע"ם, ז) [ס"א חולין של], ה) [בע"ו יט: איתא

מלמוד ועי׳ בפרש״י דהתם

ודהכא], ט) [ורשב"ם מפי

ע״ל ע״ם], י) בק״ל:

גב שדרה.

רבינו חננאל

תניא כוותיה דרבא. ואקשינן והרי מטה דיש בה כמה אגרופין, ולא חשיב ליה ר' יהודה אהל ומכשיר לישן תחתיה . בסוכה. ודחינז שאני מטה עשויה, כלומר הנתונות עליה לישו עליהו (עליהו) על ואקשינן אי הכי שוורין נמי לגבו עשויו. ושנינו שאני יגבן כשרן, ושנינן שאני שוורים פעמים שהרועים נכנסים תחתיהם בצל מפני החמה. ובגשמים מפני הגשמים, שנמצאו להם (כמה) [כמו] אהל. אי הכי מטה נמי מגינה על מנעלים וסנדלים, ונדחת זו. ומשני רבא אלא שאני שוורים. הואיל אכא שאני שוודים, ווואר ומגינים על בני מעיים כסוכה, שנאמר עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני. איבעית אימא ר' יהודה לטעמי' דאמר דירת קבע בעינז, והויא לה סוכה [קבע] ומטה דירת עראי, ולא אתו אהלי עראי ומבטלי אהלי קבע. י והא ר' שמעון נמי דבעי סוכה דירת קבע, וקתני מעשה בטבי עבדו של מעשה בטבי עבדו של רבן גמליאל כוי, ופליג על ר' יהודה. ואסיקנא בהא פליגי, ר' שמעון [סבר] אתו אהלי עראי ומבטלי אהלי קבע, ור' יהודה סבר לא. רבי יהודה ור׳ שמעון מפורשין בפרק הראשון, אמר אביי, רבי ור׳ יאשיה ור׳ יהודה ובית שמאי ור׳ שמעון . ורבן גמליאל ור׳ אליעזר ואחרים. כולהו סבירא ואווים, כולווו סביוא להו סוכה דירת קבע בעינן. [מנין שאפי׳ שיחת חכמים צריכה תלמוד שנאמר ועלהו לא יבול]. האילז . נקראו שיחים. כדכתיב וכל שיח השדה, וכתיב בין . שיחים ינהקו. כמו שנקראו והקיצות היא תשיחך. פיםקא (הסוכך) [הסומך] סוכתו בכרעי המיטה כשרה. אמר אביי לא שנו אלא מעמיד. שנמצא שנו אלא כנכהיו, שנמבא מחזיק ⁽¹⁾ הסכך (אלא דר' יהודה) בדבר שאין לו הבע. ויש אומרים בדבר קבנ, דיש אונורים בובר המקבל טומאה. אבל סיכך על גבי המיטה וכותלי המיטה הן דפנות, דברי

א) נראה דהלשון מסורס כאן וכן ג"ל אמר אביי לא שנו דברי ר"י אלא מעמיד שנמלא מחזיק הסכך בדבר שאין לו

הכל כשרה.

דא בג טוש"ע א"ח ס" ובעצמות וגידים תשוככני. אף על גב דהאי קרא באדס מלו סעיף יג: כחיב כל שכו בחתה שרניתה לחות בחנו אהלי כתיב כל שכן בהמה שכריסה למטה כעין אהל: למדנן שעבדים פמורים מן הסוכה. ואע"ג דהאי מנות עשה

> משום דכתיב תשבו כעין תדורו כדלקמן בשילהי פירקין (דף כח:): שארן לה קבע. (נ) שמטלטלת

על ידי המטה ורבי יהודה לטעמיה דאמר סוכה דירת קבע כך פירש בקונטרס לפי סברא זו מלינו למימר דפליגי נמי בסוכה שבראש העגלה וגרים שפיר לעיל בפרק קמא (דף ו:) ולקמן בפירקין (דף כג.) ברחש העגלה גבי פלוגתח דרבן גמליאל ור' עקיבא בראש הספינה דבראש העגלה נמי פליגי והא דמודה רבו גמליאל בראש הספינה דכשרה היכא דיכולה לעמוד ברוח שאינה מלויה דיבשה כדאמרי' לקמן (שס) אע"ג דמטלטלת ע"י הספינה שאני ספינה דאורחא בהכי וחשיבא הבע אע"ג דמטלטלת ואפילו למאן דמפרש הכא טעמא דמתניתין משום דבר המקבל טומאה מכל מקום מודה הוא דפליגי נמי בטעמא דדירת קבע תדע מדלא קאמר איכא בינייהו כגון שסמכ׳ בשידה תיבה ומגדל המחזיקים ארבעים סאה בלח שהם כוריים ביבש דלמאן דאמר לפי שאין לה קבע הכא נמי אין לה קבע דמטלטלת ולמאן דאמר לפי שמעמידה בדבר המקבל טומאה הני כיון דבאין במדה טהורים כדתנן פרק ט"ו דכלים (מ״ה) ומיהו קשה דלקמן (דף כג.) דפסיל ר' יהודה סוכה על גבי בהמה מאי טעמא משום דכתיב חג הסכות תעשה לך שבעת ימים סוכה הראויה לשבעה וזו אינה ראויה לפי שחין עולין לה בי"ט והשתח תיפוק ליה משום דמטלטלת ע"י בהמה ואינה קבע מידי דהוה אסומך בכרעי המטה ובירושלמי משמע דטעמא לפי שאין לה קבע שאין לה י׳ טפחים מן המטה עד לגג דהך פלוגתא דר׳ זירא ור׳ אבא דהכא מתני לה בירושלמי בר' אמי ור' אבא וזה לשונו אמר רבי אמי על שם שאין מכרעי המטה לסכך עשרה טפחים אמר כ׳ אבא משום שאין מעמידין בדבר טמא הא תני מעשה בירושלים שהיו משלשלין מטותיהן לפניחלונותיהן והיו מסככין על גביהן אין תימא משום שאין מעמידין על דבר טמא הא לית ליה טעמא אלא משום שאין מכרעי המטה לסכך י' טפחים עד כאן ירושלמי ואותן של אנשי ירושלים היה עשרה מכרעי המטה לסכך והא דקתני מתניתין רבי יהודה אומר אם אינה יכולה לעמוד מעצמה אסורה דמשמע הא יכולה לעמוד כמו שסמכה על יתידות כשרה אע"פ שאין מכרעי המטה לסכך עשרה לא חשיב

בקבר התהום תניא כוותיה דרבא ר' יהודה אומר לא היו מביאין דלתות כל עיקר מפני שדעתו של תינוק גסה עליו שמא יוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא בקבר התהום אלא מביאין שוורים המצרים שכריםותיהן רחבות והתינוקות יושבין על גביהן וכוסות של אבן בידיהן הגיעו לשילוח ירדו ומלאום ועלו וישבו להן על גביהן והרי ממה דיש בה כמה אגרופים ותנן ר' יהודה אומר נוהגים היינו שהיינו ישנים תחת הממה בפני הזקנים שאני ממה הואיל ולגבה עשויה שוורים נמי לגבן עשוים כי אתא רבין א"ר אלעזר שאני שוורים הואיל ומגינים על הרועים בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים אי הכי ממה נמי הואיל ומגינה על מנעלים וסנדלים שתחתיה אלא אמר רבא שאני שוורים הואיל ועשוים להגין על בני מעים שלהן שנאמר יעור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני ואי בעית אימא ירת קבע סוכה דירת קבע יהודה למעמיה דאמר יסוכה דירת קבע סו בעינן והוה ליה ממה דירת עראי וסוכה אהל קבע יולא אתי אהל עראי ומבטל אהל קבע והא יר"ש דאמר נמי סוכה דירת קבע בעינן י(הא) ואתי אהל עראי ומבטל אהל קבע י י (אין) בהא פליגי מר סבר אתי אהל עראי • ומבטל אהל קבע ומר סבר לא אתי אהל עראי ומבטל אהל קבע: א"ר שמעון מעשה בטבי עבדו: תניא א"ר שמעון משיחתו של רבן גמליאל למדנו שני דברים למדנו שעבדים פמורים מן הסוכה ולמדנו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו ולימא מדבריו של רבן גמליאל מילתא אגב אורחיה קמ"ל כי הא סדאמר רב אחא בר אדא ואמרי לה אמר רב אחא בר אדא אמר רב המנונא אמר רב מנין שאפי' שיחת יתלמידי חכמים צריכה ®לימוד שנאמר ¹ועלהו לא יבול: מתני אהסומד סוכתו בכרעי הממה כשרה ר' יהודה אומר באם אינה יכולה לעמוד בפני עצמה פסולה: גמ' מ"מ דר' יהודה פליגי בה רבי זירא ורבי אבא בר ממל חד אמר מפני שאין לה קבע וחד אמר מפני שמעמידה בדבר המקבל מומאה מאי בינייהו כגון שנעץ שפודין של ברול וסיכך עליהם

בקבר התהום. כלומר בספק קבר: דיש כמה אגרופים. מן החבלים לקרקע: נוהגין היינו. אלמא אהל עראי לאו אהל הוא: הואיל ולגבה עשויה. לישן על גבה ולא תחתיה לפיכך אין לה שם אהל: שהותן גרמה הצטריך להשמועינן דלה תימה דחייבין על הרועים. שמכניסין רחשיהן תחת כריסם: להכי נקט גבי מטה מנטלים וסנדלים דאמרי' בבבא בחרא

(דף נח.) איזהו מטה של תלמידי

חכמים כל שאין תחתיה אלא מנעלים

של בעל הבית בימות החמה וסנדלים

בימות הגשמים שנותנם שם כשהוא

בא לשכב ולישן חולך מנעליו ונותנן

תחת מטתו אבל לתח תחתיה דברים

אחרים גנאי הוא לו שמרגיל בני

הבית לשם ש: על בני מעייו. גג

ששדרהי שלהן מגין עליהן: מסוככני.

אלמא סכך קרי ליה: ואיבעים אימא.

לר׳ יהודה מטה אהל היא אלא היינו

טעמא דשרי משום דסוכה אהל הבוע

הוא: ולא אתי עראי ומבטל הבע.

להסיר שם הסוכה מכאן: והא ר׳

שמעון דחמר נמי סוכה קבע (ח).

דבעי 'ארבע' דפנות ואמרי' בפרק

קמא (דף ז:) ר' יהודה ור' שמעון

ורבן גמליאל ור׳ אליעזר ואחרים

כולהו סבירא להו סוכה דירת

קבע בעינן וקאמר במתניתין לפי

דרכינו למדנו שהישן תחת המטה לא

יצה ידי חובתו: משיחתו. לשון שיחת

חולין ושמחה: מלחה. חדתה הגב

אורחיה דאזיל לאשמועינן שני דברים

שלמדנו הולך בלשונו בדבר שתוכל להבין בו דבר חידוש דאי אמרת

מדבריו לא שמעינן מינה שתהא שיחת

חולין לריכה ליתן לב ללומדה אבל

השתא אשמעינן דלריך להטות אחן אף לשיחתן שאף היא סופה להבין

בה דבר תורה מדבריו משמע דברי

תורה שהוא מתכוין ללמדן לחלמידים:

לריכה לימוד. לריך לשומעם שיתנו לה לב: ועלהו. דבר קל שבו:

בתבר' בכרעי המט'. מטה שלמה:

ר' יהודה אומר כו'. טעמא מפרש

בגמרא: גבו׳ שאין לה קבע.

שמטלטלת על ידי מטה ור' יהודה

לטעמי׳ דאמר סוכה דירת קבע

בעינן: שמעמידה כו'. ואע"פ שלא

למדנו פסול אלא לסכך הואיל ועיקרו

של סכך אלו מעמידין הוי כאילו סיכך בדבר המקבל טומאה: אבל סיכך על המטה. ולא סמך הסיכוך

בכרעים אלא על גבי יחידות אבל

כל דופני הסוכה אינן אלא מטות

משלשה נדדין לא פסיל ר' יהודה

דהא לא גמרי׳ פסול מיניה לסוכה אלא

לסיכוך וזה לא הוא ולא מעמידו בפסוליי

ולענין קבע נמי יש קבע לסיכוך:

תורה אור השלם ו. עור וּבְשָּׂר תַּלְבִּישֵׁנִי ובעצמות 2. וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל פַּלְגִי מָיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתַּן בָּעָתוֹ וְעָלֵהוּ לא יִבּוֹל בָּעָתוֹ וְעָלֵהוּ לא יִבּוֹל ובל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִּיחַ:

הגהות הב"ח רש"י ד"ה והא ר' (**ה**) אמעון וכו' קבע בעיא לבעי ל': (**ב**) תום' ל"ה שמיטלטלת וכו׳ דירת :קנע בעיא כך פירש

מוסף רש"י . שאפילו שיחת תלמידי חכמים צריכה לימוד. כדי להתלמד לדבר בלשונם שהוא בלשון נקיה ועושר הוי דבר קל שבאילן, וכתיב לא יבול, כלומר לא ילך לאיבוד (שם).

> למאן דאמר לפי שאין לה קבע הרי יש ולענין קנע נמי יש קנע לסיכוך: מפני׳ לה קבע ומאן דאמר מפני שמעמידה בדבר המקבל מומאה הרי מעמידה בדבר המקבל מומאה אמר בו בו הומקבל בונאה הוא מעברות בוב המקבל בונאה אמו אביי לא שנו אלא סמך אבל סיכך על גב הממה כשרה מאי מעמא למאן דאמר לפי שאין לה קבע הרי יש לה קבע למאן דאמר מפני שמעמידה בדבר המקבל מומאה הרי אין מעמידה בדבר המקבל מומאה: מתני'

עראי כיון דאי שקיל לה למטה איכא אויר עשרה והסוכה מתקיימת כדאמר אביי בשמעתין למאן דאמר אין לה קבע הרי יש לה קבע כלומר אי שקיל לה למטה דמטה לחודה קיימא ואין הסוכה נפסלת בשביל שהכנים בה מטה ומיעט אוירה מידי דהוה אכרים וכסתות דפרק קמא (דף ג:) לא הוי מיעוט לא לענין עשרה ולא לענין עשרים: